

SXEDIO.F81

30.11.1951: ΤΟ ΑΚΕΛ ΚΑΝΕΙ ΑΥΤΟΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΙΝΕΤΑΙ ΟΤΙ ΗΤΑΝ ΛΑΘΟΣ Η ΑΠΟΧΗ ΠΟΥ ΕΙΧΕ ΤΗΡΗΣΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

Στις **30** Νοεμβρίου με **2** Δεκεμβρίου **1951** πραγματοποιήθηκε στη Λευκωσία το Εβδομο Συνέδριο του ΑΚΕΛ.

Τα θέματα που βρέθηκαν στο επίκεντρο των εργασιών του συνεδρίου ήταν εκτός από τα οργανωτικά και τις εκλογές για τα Κοινοτικά Συμβούλια και οι Εκκλησιαστικές εκλογές για την ανάδειξη του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου και των Μητροπολιτών.

Το ΑΚΕΛ είχε τηρήσει αποχή στις Εκκλησιαστικές εκλογές και είχε αγωνιστεί με συνέπεια αλλά και εκτόξευσε με βαριές κατηγορίες για την επιτυχία του μέτρου.

Δικαιολογία είχε ότι δηλαδή οι αριστεροί είχαν αποκλειστεί από τους εκλογικούς καταλόγους αλλά μετά τις εκλογές βρέθηκε ουσιαστικά χωρίς καμιά πρόσβαση με την Εθναρχία που βρισκόταν στο πολιτικό πηδάλιο του αγώνα των Κυπρίων.

Και αυτό οδήγησε το κόμμα περισσότερο στην απομόνωση με αποτέλεσμα ο Γενικός Γραμματέας του ΚΕΚ και δήμαρχος Λευκωσίας Θεμιστοκλής Δέρβης να κάνει ουσιαστικά ό,τι ήθελε και να οργιάζει έχοντας και την υποστήριξη του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, ενώ οι δεξιές συντεχνίες ΣΕΚ, με τον Μιχαλάκη Πισσά, προόδευαν συνεχώς και επεκτείνονταν.

Στο συνέδριο του ΑΚΕΛ που κάλυπτε την περίοδο **1950-52**, οι ηγετικοί παράγοντες του Κόμματος, κάμνοντας μια αυστηρή αυτοκριτική διαπίστωσαν ότι ήταν λάθος η αποχή από τις εκλογές αυτές.

Πρώτος απ' όλους είχε το θάρρος να το παραδεχθεί ο Γενικός Γραμματέας του Κόμματος Εζεκίας Παπαϊωάννου, ο οποίος σε πολιτική εισήγηση του προς το Συνέδριο χαρακτήριζε την απόφαση για αποχή από τις εκλογές λανθασμένη.

Για τις εκλογές για την ανάδειξη Κοινοτικών Συμβουλίων, παρ'όλον ότι πρώτο το ΑΚΕΛ είχε ρίψει το σύνθημα της αποχής, ο Παπαϊωάννου ανέφερε στην πολιτική του εισήγηση ότι το κόμμα δεν είχε προσέξει το Νόμο, παρά μόνο σαν η Κυβέρνηση άρχισε να προετοιμάζει τους εκλογικούς καταλόγους και κατέληξε λέγοντας:

"Οχι σύντροφοι, πέσαμε έξω στην ταχτική μας. Το λάθος μας βρίσκεται στο ότι συγχύσαμε τη γραμμή με την ταχτική".

Το ίδιο είπε ο Εζεκίας Παπαϊωάννου και για την αποχή της Αριστεράς από τις εκλογές για την ανάδειξη Αρχιεπισκόπου και Μητροπολιτών.

"Το συμπέρασμα που βγαίνει" είπε ο Παπαϊωάννου "είναι ότι κάναμε λάθος στην ταχτική μας έναντι των αρχιεπισκοπικών, επισκοπικών και εκκλησιαστικών εκλογών".

Είπε ο Παπαϊωάννου στην ομιλία του:

"β). Στις αρχιεπισκοπικές και τις επισκοπικές εκλογές το κόμμα μας ακολούθησε τη γραμμή της αποχής. Ακολουθήσαμε τέτοια γραμμή, γιατί στον καταρτισμό των εκλογικών καταλόγων έγιναν μαζικές διαγραφές μελών της λαϊκής παράταξης. Γιατί σύμφωνα με τις υποδείξεις της Ιεράς Συνόδου και του ανώτερου κλήρου γενικά οι παπάδες των χωριών αφήνονταν ελεύθεροι να διαγράφουν οποιονδήποτε που κατά τη γνώμη τους είναι αριστερός.

Μ' αυτό τον τρόπο χιλιάδες δικοί μας ψηφοφόροι, διαγράφηκαν από τους καταλόγους και δεν υπήρχε καμιά εγγύηση πως κι αυτή την τελευταία στιγμή δεν θα διαγράφονταν πολύ περισσότεροι. Οι παπάδες είχαν και το κρέας και το μαχάιρι στα χέρια τους κι έκαμναν όπως τους γούσταρε. Οι εκλογές αυτές ήταν μια κοροϊδία για το λαό. Η αστοτσιφλικάδική τάξη επιδίωκε μ' αυτές να δώσει λαϊκό χρίσμα στους εκπροσώπους της ανώτερους κληρικούς. Οργίασε η καλπονόθευση, η εκβιασμοί και η απάτη.

Εμείς, μπροστά σ' αυτή την κατάσταση ρίξαμε το σύνθημα της αποχής από τις εκλογές και της λαϊκής

ενότητας στην πάλη για τα προβλήματα του λαού και την ενωτική μας υπόθεση. Καταγγείλαμε λοιπόν τις εκλογές και καλέσαμε το λαό ν' απόσχει απ' αυτές.

Σωστή ήταν η ταχτική μας; Οχι. Δεν ήταν σωστή. Εχτός απ' όσα έχουμε πει για την ταχτική μας, έναντι των κοινοτικών συμβουλίων, που μπορεί να μη έχουν στον ίδιο βαθμό τη θέση τους εδώ, και χωρίς να κάνουμε μηχανική μεταφορά σε κάθε δοσμένη περίπτωση, πρέπει να παραδεχτούμε πως η ταχτική της αποχής που ακολουθήσαμε δεν μας έδινε την ευκαιρία να κάνουμε κείνη την πολιτική ζύμωση, διαπαιδαγώγηση και δουλειά γενικά που θα μπορούσαμε να κάνουμε με τη συμμετοχή μας στις εκλογές. Δεν θα βγάζαμε Αρχιεπίσκοπο ή επίσκοπο, γιατί όπως είπαμε αυτοί είχαν και το κρέας και το μαχαίρι στα χέρια τους. Θα ξεσκεπάζαμε όμως και θα εξευτελίζαμε πολύ περισσότερο τα αίτια της αστοιφλικιάδικης τάξης και των οργάνων της ανάμεσα στον κλήρο και θα προωθούσαμε κατά θετικότερο τρόπο τη γραμμή της λαϊκής ενότητας και πάλης για ψωμί, ειρήνη, εθνική λευτεριά.

Η συμμετοχή μας στις εκλογές θάσπρωχνε την αστοιφλικιάδική τάξη σε μεγαλύτερο πετσόκομμα των καταλόγων, σε μεγαλύτερο εκλογικό όργιο πράγμα που θα την εξεφτέλιζε ακόμα πιο πολύ στα μάτια του λαού. Θάταν κι' αυτό ένα σοβαρό κέρδος για τις γενικές στρατηγικές μας επιδιώξεις και σκοπούς. Δε θα βγάζαμε Αρχιεπίσκοπο ή επίσκοπο γιατί αυτοί θα εκλέγονταν απ' ευθείας από το λαό, αλλά από συνέλευση γενικών αντιπροσώπων με ένα μεγάλο ποσοστό οφφικιάλων και γιατί η εκλογική νοθεία δεν θα επέτρεπε στη λαϊκή ψήφο να εκδηλωθεί. Θα βγάζαμε όμως μερικούς γενικούς αντιπροσώπους, παρά τις νοθείς. Κι αυτοί σαν γνήσιοι αντιπρόσωποι του λαού, θα μπορούσαν κι' αυτή την εκλογική συνέλευση να τη χρησιμοποιήσουν για να βάλουν τη σωστή γραμμή της λαϊκής μας παράταξης.

Το λαθεμένο της απόφασης μας, ν' απόσχουμε από τις εκλογές άρχισε να φαίνεται στις επισκοπικές

εκλογές, όπου υπήρχαν δυο ή και περισσότεροι υποψήφιοι. Ενώ στις αρχιεπισκοπικές εκλογές όπου ένας ήταν ο υποψήφιος η αποχή του λαού ήταν πολύ μικρότερη. Πολλά μέλη και οπαδοί της λαϊκής παράταξης, δεν έμειναν ικανοποιημένοι από τη γραμμή της αποχής και ουσιαστικά πήραν μέρος στις εκλογές.

Η γραμμή της αποχής ήταν η γραμμή της άρνησης χωρίς παραπέρα προοπτικές. Φάνηκαν ακόμα σ' αυτές τις εκλογές οι αντιθέσεις κι οι ανταγωνισμοί της αστοτσιφλικιάδικης τάξης του τόπου μας. Εμείς, με τη γραμμή που ακολουθήσαμε, δε μπορέσαμε να εκμεταλλευτούμε αυτές τις αντιθέσεις. Θα μπορούσαμε με τη συμμετοχή μας στις εκλογές να προχωρήσουμε σε συμφωνία και συμμαχία με ορισμένους κύκλους της δεξιάς εκμεταλλεζόμενοι τις αντιθέσεις τους και με βάση ένα μίνιμουμ πρόγραμμα. Αυτό θα μας επέτρεπε να αναπτύξουμε την ενότητα και την προώθηση της γενικής μας γραμμής και κατεύθυνσης. Μπορεί αυτή η συμμαχία ή συμφωνία να ήταν πρόσκαιρη, να μη διαρκούσε για πολύ.

Εστω όμως δεν πρέπει να υποτιμούμε από την άλλη τα κέρδη που θα μπορούσε να φέρει.

Μα αν παίρναμε μέρος στις εκλογές, θα πούνε μερικοί ίσως θα επισημοποιούσαμε το αποτέλεσμα τους. Θα δίναμε κύρος στην αναγνώριση σ' αυτό. Η τέτοια άποψη είναι ολότελα λαθεμένη. Τίποτε δεν εμπόδισε το ΚΚΕ να πάρει μέρος στις πρόσφατες βουλευτικές εκλογές, ενώ ταυτόχρονα τις κατάγγελλε και τις καταγγέλλει μετεκλογικά. Τίποτα δε θα εμπόδιζε κι εμάς να κάνουμε το ίδιο.

Ακόμα μεγαλύτερο είναι το λάθος που έκαμε η προηγούμενη Κ.Ε. του Κόμματος μας, όταν το **1948** κήρυττε αποχή από τις εκλογές εκκλησιαστικών επιτροπειών. Ποιο ήταν το αποτέλεσμα αυτής της ταχτικής; Και σε κείνα ακόμα τα χωριά που η δική μας παράταξης διαθέτει τεράστια πλειοψηφία και που η δύναμη της δεξιάς μπορεί να είναι ασήμαντη, η διαχείριση της εκκλησιαστικής παρουσίας βρίσκεται στα χέρια αντιδραστικών. Θα μπορούσαμε με

την συμμετοχή μας στις εκλογές εκκλησιαστικών επιτροπειών να αναδείξουμε επιτροπές της λαϊκής παράταξης σε πάμπολλα χωριά, όπου διαθέτουμε καταπληχτική πλειοψηφία. Σήμερα σ' αυτά τα χωριά έχουμε αντιδραστικές εκκλησιαστικές επιτροπές που χρησιμοποιούν την εκκλησιαστική περιουσία σαν μέτρο εκβιασμού, απάνω στους αγρότες.

Τό συμπέρασμα λοιπόν που βγαίνει είναι ότι κάναμε λάθος στην τατική μας έναντι των αρχιεπισκοπικών και εκκλησιαστικών εκλογών. Κι αυτό το λάθος αποτελεί συνέχεια του προηγούμενου λάθους πάνω στα Κοινοτικά Συμβούλια. Οφείλεται στις ίδιες αιτίες".

Η διόρθωση της γραμμής του ΑΚΕΛ αναφορικά με την αποχή στις οποιεσδήποτε εκλογές ήλθε γάντι σ' αυτό γιατί λίγες μέρες αργότερα είχαν προκηρυχθεί εκλογές για την ανάδειξη εκκλησιαστικών επιτροπειών σε όλη την Κύπρο.

Έτσι το ΑΚΕΛ, παρά το γεγονός ότι πολλά από τα στελέχη του δεν περιλαμβάνονταν στους εκλογικούς καταλόγους και πάλι ρίφθηκε στην εκλογική μάχη και κατόρθωσε μάλιστα να πάρει την πλειοψηφία σε μερικά χωριά όπως το Πάνω Δίκωμο, την Τεμβριά και τον Κοντεμένο.